

# הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

*Dirshu*  
דרשו ד' ועוזו  
קרן עולמית לחינוך  
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ט' תשרי תשפ"ג | דף היומי בבלי: כתובות צ' | דף הכולל: 0.  
דף היומי בהלכה: מסימן נ"ג סעיף כ"ו עד סימן נ"ד אמצע סעיף ג' "וכן מי שלא היה".  
מוסר: שמירת הלשון - פרק ט' 'והנה זה' עד פרק ט' 'ואפילו אם'.  
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הכניעה פרק ח' עד פרק י' 'והרביעי שהוא בעניני העולם הבא'



להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: [dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

לפתע פנה מרן הגראי"ל אל האברך ואמר לו: "אתה יודע שרבים מקנאים בד'?!!" | "אף פעם לא קרה שאדם חוזר אלי וסיפר שהעצה הזו לא עזרה לו!" | האם מותר לאחל 'צום קל'! | לפתע קם הרבי וצעק: "בקרוב תבשרו לי בשורות טובות!" | 2500

## הרוצה בתשובה

"לפתע ספגה האניה פגיעה ישירה של טיל והחלה לשקוע. רוב החיילים טבעו, אני עצמי תפסתי קרש ונתליתי עליו בכל כוחי. אולם הים היה סוער, ואט אט הרגשתי שכוחותיי אוזלים..."



"כמה מופלאים רחמיו הגדולים של הקב"ה!" - מעשה שסיפר מרן הגר"י אדלשטיין זצ"ל

של יהודים יוצאי פולין שנפגשים כל שבת אחר הצהריים, יושבים ביחד ומדברים, מעלים חוויות וזיכרונות מהעולם שהיה. פעם אחת שמתי לב, שהיהודי הזה, שנפטר, יוצא החוצה לפני צאת השבת, ואחרי דקות ספורות חוזר. כשראיתי שהעניין חוזר על עצמו שאלתי אותו לאן הוא יוצא ומה הוא מחפש בחוץ?  
"אמר לי: במלחמת העולם השנייה התגייסתי לאחד הצבאות של בעלות הברית. נסעתי באוניה ופתאום פגע בה טיל פגיעה ישירה והיא החלה לשקוע. רוב הנוסעים שהיו עליה טבעו למוות, אני עצמי תפסתי קרש ונתליתי עליו. הים היה סוער, תפסתי את הקרש בכל כוחי, אבל הרגשתי שעוד מעט עוזבים אותי כל כוחותיי. תורה ומצוות לא קיימת, אבל בשארית כוחי אמרתי: ריבוננו של עולם, אם אתה מציל אותי מכאן, אני לא מעשן יותר בשבת'. הוא לא קיבל על עצמו לשמור שבת - אלא רק עבירה אחת פחות.

"דקות ספורות אחר כך, המשיך לספר, 'אני רואה פתאום מטוס של בעלות הברית מחפש ניצולים. הטייס ראה אותי,

עיקר השיחה שנאמרה על ידי רבינו הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל בישיבת פוניבז' ביום ה' תשרי תשס"ד, היה החלק שכל אחד יקבל על עצמו קבלות ליום כיפור. לב יודע מרת נפשו, כל אחד יודע במה הוא צריך להתחזק, וכל אחד צריך לחשוב במה הוא יכול ודאי לעמוד, ואת זה יקבל על עצמו. וצריך לדעת שבכל דבר שאדם מתקרב יותר להקב"ה ורוצה יותר להתחזק בתשובה - הקב"ה מקבלו בכזו שמחה, וכי כל התקרבות, אף קטנה, חשובה מאוד להקב"ה! (הרה"ג רבי גדליה הוניגסברג שליט"א, מגזין 'במה').

סיפר הגאון רבי יעקב אידלשטיין זצ"ל רבה של רמת השרון: ברמת השרון נפטר פעם יהודי שהיה רחוק מתורה ומצוות. אחד המתפללים ניגש אליו לבקש שיבוא להספיד אות אתו יהודי, אך מאחר שהלה לא הגיע לבית כנסת הוא לא הרגיש שום קשר אליו: על מה ולמה יבוא? האם צריך הוא להתחיל להסתובב בכל הלוויה שנערכת ברמת השרון?

אמר לו היהודי: "אספר לרב סיפור על הנפטר: אנחנו קבוצה

מוות - ובעקשנותו לא מוכן לקבל על עצמו עול תורה ומצוות ולא מוכן לחזור בתשובה! הוא מוכן 'להתנדב' לפרט אחד קטן - לא לעשן בשבת... וכבר הקב"ה שולח לו נס הצלה. רק נתאר לעצמנו, כמה רחמים וברכה ייתן הקב"ה ליהודי, שבאמת מתחרט על מעשיו ותופס את עצמו ומקבל על עצמו עול תורה ומצוות! (דורש טוב, הובא בגיליון לכבוד שבת קודש).

הוריד לי חבל והצליח להעלות אותי למעלה והציל אותי. מאז, בכל שבת כשאני יושב אתכם ומדבר, אני יוצא החוצה לראות אם כבר יצאו שלושה כוכבים, ורק כשיוצאת שבת אני מתחיל לעשן".  
אמר על כך רבי יעקב אדלשטיין: כמה מופלאים רחמי הגדולים של הקב"ה! אדם עומד לטבוע, הוא נמצא על שערי

## צום יום הכיפורים

# כמה צריך לאכול בערב יום הכיפורים? האם מותר לאחל 'צום קל'? והאם מותר לבקש בקשות אישיות בתפילות היום הקדוש



קובץ הלכות ומנהגים ליום הכיפורים מאת הרב ג' רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

המפסקת עם וידוי מלא, ואף הנשים צריכות להתוודות בתפילת מנחה לפני הסעודה המפסקת, שאף הן מחויבות בעשרה וידוים במשך יום הכיפורים (החינוך, מצוה שסד: "ונוהגת מצוה זו בזכרים ובנקבות"). ואף חלשות שאינן מסוגלות להתפלל, לא תפחתנה מעשרה פעמים של וידוי (מהרי"ל).

וידוי נאמר בעמידה ("ויעמדו העם ויתוודו" - נחמיה ט') אא"כ הוא זקן או חלוש, ואפשר לשבת בעיקר בוידוים שבחזרת הש"ץ. שו"ע תרו, ב: אין חובה לפרט חטאים אישיים, והרוצה לפרט רשאי ולהרמב"ם הוא משובת. אולם רק בלחש ולא בקול, שנאמר: "אשרי נשוי פשע כסוי חטאה" (תהילים ט"ז), והמתבייש מוחלים לו מיד. הכאה על הלב אינה מעכבת, אלא שנהגו, כדי לזכור כי הלב חומד וכו' וממנו היצרים והתאוות. ויזהר שלא יכה על לב חברו (הגר"א דסלר זצ"ל). השוכח וידוי בכל התפילות וסיים אינו חוזר על התפילה ואומר רק הוידוי (דעת מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל במחזור המפורש).

## סעודה מפסקת

סעודה חגיגית בהתרוממות והתרגשות (גילו ברעדה). מטבילים המוציא בדבש ויש נוהגים בסוכר ויש אף במלח. מאכלים קלים: לא דג, לא בשר שמן, לא ביצה, שומשמן, חמוצים, חריפים (שום) ולא משקאות משכרים.

המסיימים אחרי פלג המנחה - לפני ברכת המזון יתנו בפה או בלב שטרם נכנסים לתענית. להגר"ע יוסף זצ"ל אם לא קיבלו הצום בפה או בלב - מותר עדיין לאכול. ואף מי שלא התנה מותר בשטיפת הפה (מקראי קודש ע"פ מהרי"ל דיסקין זצ"ל).

## הטמנה מערב יום כפור למוצש"ק

בני אשכנז אסורים, להטמין מערב יו"כ למוצא, פרט לצורך יולדת, חולה או קטנים (משנ"ב) משאירים עבור הנ"ל, מותר

## ערב יום הכפורים:

א. אסור בתענית (אפילו חלום), אין אומרים תחנון ואין אומרים מזמור למנצח יענך וגו'. בני אשכנז - אין אומרים מזמור לתודה, בסליחות מתוודים רק פעם אחת. בני ספרד אומרים בכל התפילות אבינו מלכינו, פרט לשבת שאומרים בדילוג א"מ חטאנו לפניך.

ב. מצות אכילה ושתייה: כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי (ברכות ה' ע"א). לרש"י - הכנה למצווה חלק מהמצווה, על כן המצווה מן הבוקר (ביאור הגר"א ויד אפרים) ואפילו למי שאינו מתענה רק לשיעורין. להרא"ש (יומא פח) - להראות חיבתו של הקב"ה, כמלך שגזר על ילד שעשועיו להתענות יום אחד, ולפני כן, האכילו והשקו. לרבנו יונה (שער שביעי אות ח) - להראות שמחתנו בהגיע יום כפרתנו. הערה: השדי חמד מסתפק אם חייבים פת, ובמנחת חינוך שיג כתב שאין צריך כיון שלא נאמר 'סעודה'. ויש נוהגים עפ"י הקבלה בשבע סעודות, מכל מקום יש להשתדל להיות במצב אכילה ושתייה במשך כל היום. (כת"ס, קיד). ומהרי"ל דיסקין אכל צימוקים כל היום.

החייב והקיום: סעודה אחת נוספת בפת בנוסף לסעודה המפסקת, ויש להרבות פי שנים ממה שאוכלים ביום אחר (סדור הרב ובכה"ח בשם פרי עץ חיים), ומנהג לאכול (בנוספת) דג, עפ"י מעשה המובא בטור ס' תרח, ואין לאכול בשר בקר, שום, ביצים ומאכלי חלב חמים זולת קפה או תה בחלב ולא יין ישן - כל היום (משנ"ב תר"ח, ט"ז ומט"א).

הערה: נשים גם כן במצווה, אף שהזמן גרמא, כיון שהיא הכנה לתענית - "כל נפש וגו'". ויולדת וקטנות שאינן צמות - אינן במצווה. (כת"ס).

## תפילת מנחה

תיקנו חכמים להתפלל מנחה בערב יו"כ לפני סעודה

להוסיף גם לצורך הבריאים. ובפרט לחלשים הצריכים לאכול מיד אחרי הצום או לשתיה חמה וכדומה - חת"ס לשבת מ) הטמינו עבור גדולים - מותר לאכול במוצ"ש ואין צריך להמתין בכדי שיעשו. לבני ספרד - מותרת ההטמנה לכתחילה גם לגדולים בריאים.

### תוספת יום הכיפורים

מצוה להוסיף מחול על הקודש ולקבל קדושת יוה"כ לפני שקיעת החמה, על כן מהראוי לקבל מזמן הדלקת הנרות ועכ"פ לכל המאוחר כ: 5-10 דקות לפני השקיעה.

פורסים מפה על השולחנות ולובשים בגדי לבן ולא מתקשטים בתכשיטי זהב של שבת ויו"ט (כולל שעון) פרט לטבעת או עגילים הרגילים תמיד להיות על הגוף. מכינים נר נשמה שיהיה דולק כל יוה"כ לצורך הבדלה. ואם צריך, נר לנפטרים.

הברכה: "להדליק נר של שבת ויוה"כ". טענה וברכה רק "של שבת" או רק "של יוה"כ" ועברו 3,4 שניות - יצאה (שו"ת מהר"ם בריסק, ב, מד). יש המברכות שהחיינו בהדלקה, ואזי לא תברכנה בביהכ"נ אלא רק תשמענה מהש"ץ ותענינה אמן. בעת הדלקת הנרות צריכה אשה להיות מוכנה לקבל קדושת יוה"כ וחמשת העינויים עם נעלי יוה"כ וכו'. ויש להגיע לביהכ"נ לזמן אמירת כל נדרי (בעוד יום, שאין מתירים נדרים בשבת ויו"ט), בפרט מי שעדיין לא עשה התרת נדרים, ויאמר מילה במילה עם הש"ץ.

### ברכת הילדים

לפני כניסת יום הכפורים יש לקבל ברכת ההורים ולבקש מחילה, אם חלילה פגעו בכבודם (כיבוד אב ואם הינה גם מצוה שבין אדם לחברו - בן איש חי) והובא הנוסח בקיצור שו"ע קל"א, טז וחיי אדם קמ"ד, י"ט ובמחזורים.

### איחולים וסגולות לצום קל

יש אומרים שכיון שנאמר "ועניתם את נפשתיכם" אין לעשות סגולות ואין לאחל "צום קל" - 'שדי חמד' בשם גאון אחד. הכרעת הפוסקים: "ועניתם" - שלא לאכול ולשתות, ומותר לחזק הגוף ולאחל "צום קל", ואדרבה, על כן אוכלים ושותים בערב יוה"כ - שו"ת חלקת יעקב ב,נח; שו"ת צ"א ז,לב; ומשנה הלכות ז, סב. ואולי עדיף לאחל "צום מועיל".

### תפילת ערבית

כשחל בשבת - האומרים "לכה דודי" אין אומרים "בשמחה ובצהלה" (מט"א תקפב, וש"ע הרב). ובבעלזא נוהגים כן לומר. הערת הגרע"א והחתם סופר: היות ואין קידוש, יש לכוון באמירת "ויכלו" שבתפילת עמידה, וכשאומרים מקדש השבת ויום הכיפורים" - לקיים מצות "זכור את יום השבת לקדשו". מותר לבקש ביוה"כ בקשות אישיות אפילו על פרנסה או רפואה למרות שחל בשבת, מפני שהוא חיתום הדין (אורחות

רבינו ב, קסא בשם מרן החזו"א זצ"ל).

בקריאת שמע שעל המיטה: אף שבשבת ויו"ט אין אומרים "ריבוננו של עולם הריני מוחל וסולח וכו'", בליל יום כפור, אף מי שאינו אומר בכל לילה, יש לאומרו, כדי שנהיה כולנו נקיים מחטא (משמרת שלום מ"ב, ב). יש לומר "ברוך שם כבוד וגו'" שבקריאת שמע שעל המיטה, גם כן בקול רם (סידור לובאוויטץ).

### הצום

א. הנצרכים עפ"י דעת הרופא ודעת מורה-הוראה לאכול ולשתות לשיעורין, יכולים לאכול לפי הצורך כל 9 דקות - (הכרעת החזו"א ע"פ חת"ס) עד 30 סמ"ק מוצק (מקביל לנפח 30 גרם מים) וכן 40 cc נוזלים. (כל משקה שרוצים - מיצי ענבים ופירות, חלב, מרק צח, לבן ויוגורט מנוערים - תורת היולדת). והצריך, אוכל ושותה בבת אחת - כנ"ל. זקוקים ליותר ישנו כל 6 דקות, כל 4 או כל 2, או ישנו בכפית ולא מהכוס.

ערה: הנצרכים ל"שיעורין" יתחילו מן הבוקר או מאז שציווה הרופא ולא ימתנו, שאזי יצטרכו חלילה ליותר מ"כשיעורין" ויצא שכרם בהפסדם - דעת מרן הגרש"ז זצ"ל (בשש"כ טל,סט; שו"ת אג"מ ד,קכא; ומקראי קודש)

ב. האוכלים ביוה"כ (קטנים, יולדת חולה) נוטלים ידיים כרגיל. אין עושים קידוש אפילו חל בשבת. ואין חובת לחם משנה. בברהמ"ז אומרים רצה ויעלה ויבוא "ביום הכפורים הזה", ולדעת הגר"ע יוסף זצ"ל "ביום מחילת העוונות הזה".

חולה שצריך רק לשתות, ואינו זקוק לאכול - אסור לו לאכול, אפילו לא לשיעורין (אלף המגן במט"א תרי"ח, ו).

ג. ילדים עד גיל 9 - מוחים בהם שלא יצומו. מגיל 9 מחנכים לשעות (להרחיק בין הארוחות). ילד וילדה בריאים מחנכים אותם לצום מגיל 11 מדרבנן, אם מסוגלים.

### רחיצה

אסור להושיט אפילו אצבע למים צוננים (לתענוג) פרט לניקיון מלכלוך. בבוקר - עד סוף קשרי האצבעות, והוא הדין אחרי שירותים (ביום - במשך התפילות). ובלילה אחרי התפילה - יש לגעת בנעל ואז מותר במים.

תינוקות שרוחצים יום יום - אם צריכים ירחצו בכפפות. "אם פניו מלוכלכות קצת או שיש לו לפלוף על עינו - יכול ללחלח אצבעו במים ולרחוץ מקום הלכלוך" (משנ"ב תריג,ט)

### סיכה

חמורה מרחיצה, ואפילו לא לתענוג - אסורה אלא לצורך רפואה (בחומר נוזלי או במשחה בנגיעות במקום) וכן לתינוק הצריך לכך. בושם (אפילו נוזלי) מותר רק על מקום מסוים (לבני ספרד כל שבת ויו"ט מותר בושם רק בצוואר ובידיים). המביאים בשמים להתרענן - לא יטפטפו על בגד, ורק על בושם הראוי להבדלה מברכים.

## נעילת הסנדל

אסורה נעל עור. יש מחמירים אפילו רק ברצועת עור מלמעלה, והפר"ח וברכ"י והגר"ע יוסף זצ"ל מקילים. רק קישוטי עור קטנים מותרים - הגרי"י פיישר זצ"ל. סקאי (דמוי עור), הגרי"ש אלישיב זצ"ל מתיר והגרש"ז אויערבך זצ"ל אסור "משום מראית העין". מותר להניח מדרס מעור בתוך נעל גומי ופלסטיק לנזקק לכך - חלקת יעקב ב, פ"ג ובקצור הל' המועדים עמ' קי"ב.

## הזכרת נשמות

יכולים לומר תפילת יזכור וכו' גם ביחידות, אף שלא נמצאים בציבור - גשר החיים ח"א פרק לא אות ב.

## נעילה

יש לשמור הכוחות לתפילה, שכולה "פתח לנו שער בעת נעילת שער כי פנה היום".

ארון הקודש פתוח - אך אין חובה לעמוד (בוודאי כשחלשים), שספרי התורה כברשות אחרת - ט"ז, ורק כשמולכים את הספר (ככלל נדרי) אסור לשבת ("ויעבור מלכם לפנים ויעמדו").

והיכול, עומד משום הידור וכבוד התורה. (חת"ס)

יש נוהגים לעמוד על רגליהם בכל תפילות יוה"כ, ונשים לא תעמודנה (שו"ע תרי"ט, ה ומשנ"ב). מכל מקום, בעת אמירת הווידוי יש לעמוד, ואפילו חלשים, לכל הפחות בעת אמירת המילים "אבל אנחנו חטאינו" (שזהו עיקר הווידוי) - שו"ע תר"ז, ג. והחלשים יכולים להקל יותר בוידוי שבחזרת הש"ץ ולאומרו בישיבה.

נשים חייבות לכל הדעות בתפילת נעילה, שאין תפילת בקשת רחמים יותר ממנה - (שו"ת יביע אומר ב, או"ח).

תשלומין למנחה ולנעילה: השוכח או הנאנס כגון שחטפתו שינה ולא התפלל מנחה - אין לו תשלומין בנעילה, אלא, גם לתפילת מנחה וגם לנעילה יש השלמה בערבית של מוצאי יום כפור, ויאמר "אתה חוננתנו" בראשונה ולא בשניה (בירור הלכה

או"ח ג, עמ' שנ"ז).

סיום צום יום הכיפורים: בהגיע הזמן, האומר ברוך המבדיל בין קודש לחול - רשאי לשנות מים בלבד. הערה: במוצאי יום הכיפורים שחל בשבת הורה מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל שלא לומר פסוקי "ויתן לך" אחרי ערבית, בבית הכנסת, בכדי למנוע טרחת בני הבית הממתינים להבדלה, ויאמרום אחר ההבדלה.

## הבדלה

כשחל בשבת אין צורך דווקא בנר ששבת כדי לברך על האש, על כן, כשאין נר שדלק כל היום עבור ההבדלה מדליקים אש חדשה. אשה המבדילה לעצמה (או גם לחברותיה, כשאי אפשר לשמוע מאיש), בת אשכנז לדעת המשנ"ב לא תברך ברכת מאורי האש. השותה יין או מיץ ענבים כמלוא לוגמיו פוטר שאר המשקים שישתה.

ברכת הבשמים: שו"ע תרכ"ד, ג: אין מברכים אפילו חל יוה"כ בשבת (כיון שלא אכלו ושתו לא נסתלקה נשמה יתירה), ובמשנ"ב שם כתב שכשחל בשבת יש מברכים. ולמעשה, יש מברכים על הבשמים אחרי שטעמו מן היין - חיי אדם קמה, טל; כף החיים שם, ט ורב פעלים.

## קידוש לבנה

מקדשים הלבנה אף לפני טעימה מפני ששמחים שיצאו בדין - משנ"ב תכ"ו, יא (מרן הגרש"ז אויערבך נהג לקדש בעשי"ת - להרבות בזכות).

## ילכו מחיל אל חיל

אוכלים ושמחים במוצאי יוה"כ, והוא קצת יו"ט. ותוקעים יתד ראשונה בסוכה ויש לומדים משניות ודיני סוכה ואין להפריע מנוחת השכנים העייפים.

## הסיפור היומי

**"כעת היא שעת הכושר הטובה עבורך", אמר הבריסקער רב ליהודי, "בשעות אלו רצים יהודים למקוה לכבוד שבת - גש אל המקוה הסמוך והמתן בחוץ ליהודים היוצאים משם לאחר הטבילה..."**



**ברכה של יהודי - אל תמעיטו בערכו של הדבר היקר הזה!**

נפשות, ומצבה חמור ביותר.

כששמע הבריסקער רב את הצרה הקשה, הרחרר כמה רגעים בחיפוש עצה טובה ונכונה בדבר. לאחר מכן פנה אל האיש ואמר: "הנה עתה בשעות אלו של טרם פרוש השבת את כנפיה, רצים יהודים לטבילה במקוה לכבוד שבת, זו היא שעת הכושר טובה

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א:

אחד ממקורביו של מרן הגה"ק רבי יצחק זאב סאלווייצ'יק זצוק"ל מבריסק, עלה לביתו ביום השישי ערב שבת קודש בעלות המנחה כשכולו מודאג וכאוב מאוד, מחמת מצבה החמור של אשתו החולנית ל"ע, שבשעות אחרונות הגיעה למצב של סכנת



לב, ונתנו את ברכתם. ועד מהרה זכו לראות בישיבת ה' עמהם, בזכותו של צדיק, היא קמה מחוליה וייסוריה, וחיתה עוד רבות בשנים בבריאות איתנה, לאורך ימים ושנים טובות. בימים אלו, כשישראל קדושים מברכים איש את רעהו בשפע ברכות טוב ביום הקדוש דנו, אל יקל בעינינו הדבר, ונקפיד לברך ולהתברך בכל לב ונפש, כי אין איתנו יודע כמה יכולה ברכה טובה של חבר נאמן להמשיך ישועה של שנה טובה ומתוקה, ולהיחתם לחיים טובים בתוך כל ישראל, אמן.  
(טיב הקהילה)

עבורך! גש נא אל המקוה הסמוך, המתן מחוץ למקווה ליהודים היוצאים בטוהר לבבם ונשמתם מן המקווה, ובקש מהם 'ברכה טובה' לרפואתה השלמה של זוגתך תחי', רפואת הנפש ורפואת הגוף. בין כל אותם יהודים טובים העולים בטוהרתם בתמימות, בוודאי ימצא אחד שיברך אותך מעומק הלב, וברכה כנה של יהודי טהור היוצאת מעומקא דליבא - בכוחה לפעול גדולות ונצורות!" שמע האיש, סבר וקיבל. הוא נעמד מחוץ למקווה ובכאב לב וצער קשה התחנן בפני היוצאים שיברכו את אשתו החולנית שזקוקה לישועה, ואכן ישראל קדושים נענו לבקשתו בחפץ

## המפתח לישועה

**"אמרתי את זה לאנשים רבים במשך שנותיי", מספר הרב הבר זצ"ל, "והרבה אמרו לי שזה עוזר להם. אף פעם לא קרה שאדם הגיע אלי ואמר לי שלא הלך לו"**



### תלות מוחלטת בהקב"ה - המפתח לישועה

שלנו לא תצמח מפה - היא תצמח משם. הסברתי לה אז - אנחנו נפעל ישועה מכח תפילה, מסוג תפילה שוודאי תתקבל. "אחרי יום הכיפורים של אותה שנה, כשבועיים אחרי אותה פגישה עם הרופא, התבשרנו בבשורות טובות. ברוך השם!!! "כשחזרנו לרופא, הוא החל לומר: 'אז חזרתם להתחיל טיפול?' אמרתי לו: לא, ברוך השם יש לנו בשורות טובות. הוא היה מופתע, ואמר: 'אני רואה שיש אלוקים!' "עכשיו אתם מבינים למה לא רציתי את הזריקות אז לפני ר"ה... כשיש לאדם השתדלות שנראה לו שאפשר לסמוך עליה, זה לוקח ממנו את האפשרות להגיע לתפילה כזו. יש לו בלב תקוה להצליח בדרך הטבע. לפעמים יש למעט בהשתדלות, כדי שהתפילה תהיה מתוך הכרה שרק הקדוש ברוך הוא יכול לעזור. "כתוב 'חנותי את אשר אחון', מסביר בתוספות ישנים בר"ה י"ז: מידת 'חנוך' הוא שהקדוש ברוך הוא חונן בשעת הדחק למי שצועק לו. אני אוסיף על דבריו, שהכוונה היא שהוא מתפלל בשעת הדחק מתוך הכרה שרק הקדוש ברוך הוא יכול לעזור לו. "אמרתי את זה לאנשים רבים במשך שנותיי, והרבה אמרו לי שזה עוזר להם. אף פעם לא קרה שאדם הגיע אלי ואמר לי שלא הלך לו", כך מסיים הרב הבר זצ"ל.

הסיפור דלהלן פורסם בחוברת 'עבודת הימים הנוראים' על פי משנתו של הרב אברהם ישעיהו הבר זצ"ל, מקים ארגון 'מתנת חיים', מתוך שיחותיו עם תלמידיו:  
"לאחר נישואיני", מספר הרב הבר זצ"ל, "עברנו שנים של טיפולים מאד קשים. אחרי כמה שנים כאלו, נוצר אצלנו איזה פתח של תקווה, שהסתיים באכזבה גדולה מאד. בשעתו זה היה נראה כדבר הכי קשה בעולם.  
"אחרי שלשה חדשים מאותו מקרה חזרנו לרופא שליווה אותנו. בטיפולים ישנם כדורים יותר פשוטים, ויש זריקות שהן יותר משמעותיות. הרופא התחיל לרשום את הזריקות. אמרתי לו: יש לי בקשה - אפשר להתחיל עם כדורים?  
"הוא הסתכל עלי כאילו השתגעתי. שאל אותי: 'בשביל מה אתה רוצה אותם, אתם כאן הרי בשביל לעשות טיפול רציני - לקחת כדורים זה כאילו לתת אקמול למי שצריך הרדמה.'  
"הסברתי לו שעוד שבוע ראש השנה. בראש השנה הקדוש ברוך הוא גוזר על האדם גזר דין חדש. אנחנו רוצים לפעול בכוח התפילה. יש אמנם חובת השתדלות, אבל לזה מספיקים הכדורים הפשוטים. "היינו בהדסה הר הצופים, שם מקומה ששית רואים את הר הבית. לקחתי את אשתי לחלון, הצבעתי ואמרתי לה: הישועה

**077-2222-666 או \*4992**

**קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת**



**פתאם הרה"י מתעורר ואומר: "אני בריא!" אמר לו פרופ' וינברגר: "איך זה יכול להיות?!" אמר לו הרה"י: "מחלה באה מעבירות, עשיתי תשובה וכעת אני בריא!" אמר לו הפרופסור: "אבל אני צריך לכתוב בטפסים הרפואיים, אי אפשר לכתוב דבר כזה"**



אני בריא!"  
 אמר לו הפרופסור: "אבל אני צריך לכתוב בטפסים הרפואיים. אי אפשר לכתוב כזה דבר..."  
 תמה הרה"י: "למה הרופאים לא יכולים לכתוב את האמת?! מה יש, תכתבו את האמת!!! עבירות באות על חטאים, עושים תשובה ונהיים בריאים!"  
 (ארחות חיים)

שח הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א:  
 היה סיפור מעניין מאד עם הראש ישיבה, מרן הגראי"ל זצ"ל. הוא היה חולה ושכב בבית חולים, וזה היה נראה כבר לקראת הסוף... הרה"י כבר אמר וידי, ועמד שם פרופ' וינברגר, והתכוננו לסוף. פתאם הרה"י מתעורר ואומר: "אני מרגיש טוב. אני בריא!" אמר לו פרופ' וינברגר: "איך זה יכול להיות?!"... אמר לו הרה"י: "מחלה באה מעבירות, עשיתי תשובה, וכעת

**רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- [dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)**

**כשהגיע האברך למרן, פרץ בבכי וסיפר שזה עתה השתרגה על צווארו בעיה נוספת הקשורה לענייני ממוון. עודו מתנה את צרתו, פנה אליו מרן ואמר לו: "אבל אתה יודע שרבים מקנאים כך?!"**



**המילים שפתחו את שערי התפילה**

התנצלנו שודאי מרן ראש הישיבה ממחר להכין את השיעור, אך הוא בקשנו להיכנס. האמת שהיינו המומים, שכן מאחורי השאלה ההלכתית עמדה באמת בעיה נוספת מורכבת ומסובכת, אך השאלה לא חייבה את הקשר בין הדברים. נדהמנו שמרן הבין על אתר שיש כאן ענין מעבר לשאלה.  
 מרן ישב עמנו וסיפר, שבעבר עלתה שאלה כזו על שולחנו של מרן הסטייפלר זצוק"ל. בהמשך השיחה הפך בענין על כל צדדיו, יעץ את אשר יעץ והשיב את אשר השיב.  
 כעבור מספר שבועות, חלף מרן ליד בית הכנסת 'איצקוביץ'. האברך הלה בדיוק עמד שם מתעכב לצורך קניית דבר מה בדוכן. מרן הבחין בו, פנה אליו והתעניין אודות הענין ההוא האם כבר הגיע לפתרונו. האברך הניד בראשו כאומר שעדיין לא. מרן ביקש ממנו לסור אליו שנית.  
 האברך עשה כבקשתו. כשהגיע אל מרן פרץ בבכי על הקושי שהוא נתון, כשנוסף על הקושי הנ"ל השתרגה עלתה על צווארו

מספר הרב משה מרצבך שליט"א:  
 היה אברך שהיתה לו שאלה הלכתית. אמרתי לו ששאלה כזו יש לשאול את מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל. כידוע מרן זצוק"ל היה רב גובריה בכוח הפסק, שהיו נהירים לו חדרי השולחן ערוך על נושאי כליו. אותו אברך אמר שיש לו אימתיה דרביה ללכת בעצמו, ולכן הצעתי לו להתלוות אליו.  
 דפקנו על דלת ביתו של מרן. היה זה בשעה אחת-עשרה לפני הצהרים, ידענו שמרן עומד לקראת אמירת השיעור בישיבת פוניבז' לצעירים, אך היות והשאלה דרשה מענה קצר, אמרנו שודאי יתאפשר לו להשיב על כך לאלתר.  
 הדלת נפתחה, דמותו של מרן זצוק"ל לנגדנו, עומד בפתח, כשהגמרא פרושה על ידיו, אולי ביקש להספיק לעיין גם בדרך לדלת, או שמא חשב שכך יוכל לרמוז שאין שעתו פנויה. שאלנו את השאלה בחטף, מרן הרהר קלות ואמר: "זו לא רק שאלה הלכתית, הכנסו נא."

בעיה נוספת הקשורה לענייני ממון.

עודו מדבר ומספר, פנה אליו מרן ואמר לו: "אבל אתה יודע שרבים מקנאים בך?".

"בי מקנאים? במה? וכי מה יש לקנא בי - במר גורלי?".

- "כן", השיב מרן. "הרי בוודאי שבמצב הזה התפילות שלך הן בהכנעה... הלא ידעת ערכן של תפילות שנאמרות בהכנעה? הלא לא יסולאו מפז! וכי איך לא יקנאו בך על התפילות האלו, שהנן

יקרות מפז ומפנינים?".

אותו אברך, סיפר לי את סוף המעשה כעבור שנים רבות. הבעיות באו ברוך השם על פתרונו, מרן ליווה אותו יד ביד לכל אורך התקופה הקשה בעצה פרטנית ובתושיה. אבל מאותו יום היה האברך הזה לבריה חדשה, היה באמתחתו 'מפתח' לכל עת מצוא - מפתח התפילה. הוא היה 'ל'מתפלל'... ואיש לא ידע את סודו, מה הוא המשפט שפתח בפניו שערי תפילה".

(גיליון האמונה)

## י"ג מידות

# האבא צלצל לפעיל הקירוב ואמר: "את הכל הצלחתי להבין, חוץ מדבר אחד - י"ג מידות. אני מכיר מידות שטח, נפח, גובה, רוחב, אבל לא הצלחתי להגיע ל-13 מידות..."



ומשיחת הטלפון הזו נוסד שיעור תורה שמשותתפיו כבר זכו לערוך כמה וכמה סיומים ברוב עם

וצלצלתי אליך. אתה בטח תדע מה הכוונה".

"משיחת טלפון זו", מספר הרב סורוצקין מנכ"ל 'לב לאחים', "הוקם שיעור תורה. לאחר שהאברך הסביר להורים שלא מדובר ב'מידות' אלא ב'י"ג מידות, ביקש האבא כי האברך יבוא ללמוד איתו באופן קבוע על מנת שידע מה להשיב לבן. בשיעור זה אני כבר השתתפתי מספר פעמים ב'סיום מסכת' ברוב עם. זה התחיל בשיעור עם אבא של שגיא, אליו הצטרפו במשך הזמן עוד ועוד הורים, וכיום חלקם משפחות יראות ושלמות".

(בנימין י רבינוביץ מוסף שב"ק האיזינו תשס"ז)

ביתו של אחד האברכים מפעילי 'לב לאחים' צלצל הטלפון כשבוע לפני ראש השנה. "זה אוהד, האבא של שגיא שעכשיו התחיל ללמוד בכיתה התורנית בבית ספר 'חורב'. לשגיא שלנו יש מחר מבחן, הוא ביקש מאמא שתעזור לו לשנן את דפי העבודה שהביא מבית הספר.

"כמעט את הכל היא הצליחה להבין, חוץ מדבר אחד - י"ג מידות'. היא בשום אופן לא הצליחה למצוא שלש עשרה סוגים של מידות. היא זכרה את כל מידות השטח, הנפח, הזמן, גובה, רוחב, אבל לא הצליחה לרכז 13 מידות. זה עולה לה בריאות, ולכן אני מתנצל על ההפרעה בשעה כזו, פשוט לא הייתה לי ברירה

## זכרנו לחיים

# במה הארכת ימים? - הגילוי המרעיש של פוסק הדור בשיחתו עם מנכ"ל הביטוח הלאומי



ומשיחת הטלפון הזו נוסד שיעור תורה שמשותתפיו כבר זכו לערוך כמה וכמה סיומים ברוב עם

ויטקובסקי שליט"א, יו"ר ארגון 'אנחנו וצאצאינו' על תוכנה, כי שאל את הגר"ש וואזנר את השאלה המתבקשת - במה הארכת ימים? כיצד זוכים להגיע לגיל מאה בצלילות הדעת ובבריאות הגוף?

השיב מרן ה'שבט הלוי' בסיפור: מעשה שהיה בגן החיות, כאשר האריה מלך החיות אכל דבר מה בעל ריח לא נעים, ופיו ושיניו וכל רעמתו הפכו לנושאי הריח הדוחה והמצחין. לא יכול

מספר המג"ש הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א: ב'מוסד לביטוח לאומי', גוף ממשלתי המוכר לכולנו, מקובל הנוהג כי אם זכה אדם והגיע לגיל מאה, הוא זוכה לביקור מנהל הביטוח הלאומי המבקש לעמוד על צרכיו וחיייו. כך היה גם בהגיע מרן פוסק הדור, הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצוק"ל לגיל מאה, כאשר מנכ"ל הביטוח הלאומי, מר ברוך מרום, עלה לביקור בביתו. לאחר הפגישה הממושכת, סיפר מר מרום להרה"ג ר' אליעזר

אמר הגר"ש וואזנר למנכ"ל הביטוח הלאומי: "אתה שואל במה הארכת ימים? הבה ואומר לך: כבר שבעים שנה שאני רב בבני ברק, וכשנקרו לפניי מחלוקות בלא מעט הזדמנויות, מכל סוג ומין, אמרתי שאני לא מבין בזה ובחרתי לשתוק ולא לדבר... כי במחלוקת, לא משנה באיזה צד תימצא, גם החמור הצודק וגם הכבש החכם משלמים את המחיר; עדיף להיות השועל, זה שהאף שלו סתום ואינו מסוגל להריח, ולהאריך ימים בטוב ובנעימים..."

"זה היה סוד אריכות הימים של מרן הגר"ש וואזנר זצוק"ל", מסיים הגר"א קובלסקי את הסיפור המדהים, ומסכם כי אולי זהו המסר הטמון במילים 'מי האיש החפץ חיים - נצור לשונך מרע'. "אריכות ימים היא שאיפה כמוסה, הרי כל אשר לאיש יתן בעדה! סגולות שונות, דרישה ברופאים, פעילות גופנית - מה לא עושים כדי להאריך את ימינו בטוב ושנותנו בנעימים? מבטיח לנו דוד המלך: אתה חפץ בחיים? קח את הכלי ביד - נצור לשונך מרע. אם תשמור את לשונך מדבר רע, תזכה לחיים!"

(הרב יוסף מאיר האס, 'המבשר תורני' - אלול ע"ט)

היה האריה לשאת בכך, וביקש לברר אם אמנם מקור הריח הוא מפיו.

קרא החמור אל האריה והתבקש להריח את פיו. 'אכן כן', העווה החמור את פניו בזעף, 'סירחון רב עולה מפך, אדוני האריה, אי אפשר לעמוד בו!'... עודו מדבר וחמת האריה עלתה בו - הייתכן לדבר בצורה ראויה ומכובדת? מיד טרף את החמור ולא הותיר ממנו אלא גל עצמות...

מיד אחריו, נקרא הכבש אל האריה והתבקש להריח אף הוא. התחכם הכבש בראותו את עצמות החמור מתגוללות, הריח ואמר: 'אדוני המלך, מפך עולה ריח ניחוח ערב ממש! ריח של בושם משובח ונפלא', התפייט הכבש... 'שקרן!' שאג האריה וטרף גם את הכבש. וכי הוא חושב שנסתרה בינת המלך? כיצד הוא מעז לשקר במצח נחושה ולדווח על הסירחון הנורא כריח ערב ונעים? והנה, נקרא עתה השועל, הפיקח שבחיות, והתבקש להריח את פי המלך. הבין השועל את מה שלא הבינו החמור והכבש, והשיב בהתנצלות: אדוני המלך, התקררתי והאף שלי סתום, אינני יכול להריח!...

יומא דהילולא

## פתאום, לנגד עינינו הנדהמות קם הרבי מכסאו בסערת נפש בלתי אופיינית וצעק לעברנו: "בקרוב תבשרו לי בשורות טובות!"



ליומא דהילולא של כ"ק האדמו"ר רבי שמעון נתן נטע מלעלוב זצ"ל - ליל יום הכיפורים

אצל פרופ' דור בתל אביב, מגדולי המומחים בארץ בתחום, אם לא הגדול מכולם, והלה הטיח את האמת בפרצופנו: "חבל על כל הכספים העצומים שאתם משקיעים בטיפולים היקרים האלו! לא תוכלו ללדת ילדים. חבל על כל המאמץ שלכם."

היינו המומים וכמעט התעלפנו מול המילים הכואבות, פוצעות הלב. אך הרופא, כדרכם של רופאים, חשב לנכון לומר את דעתו הרפואית המקצועית, כדי שנחדל לשגות באשליות. "תשמעו" יעץ לנו לקינוח בהוסיפו לזרות מלח על פצעינו. "התור לאימוץ ילדים ארוך וממושך ויכול לארוך שנים. הירשמו כבר עתה כדי שתוכלו לאמץ ילד."

מתל אביב נסענו הישר לבני ברק אל שיכון ה'. נכנסנו לחדרו של הרבי הקדוש מלעלוב זיע"א, כמי שנכנס לחדר טיפול נמרץ, ואך עמדנו מול מבטו הרחום והחנן פרצנו בבכי מר. בכי שניקז לתוכו סבל, ציפיות שהתנפצו, אכזבות קשות ומפח נפש של שנים. את כל הצער והמרירות שפכנו באותו בכי, שבכינו בחדרו של הרבי מול עיניו הטהורות.

באהבה רחימאית אין קץ, כמו אב אוהב פנה אלינו הרבי זצ"ל ואמר לנו במילים פסקניות. "אל תעשו יותר מאומה, ואל תדברו

מספר אברך: כל חבריי שנישאו בפרק הזמן בו אני נישאתי, כבר היו הורים לילדים, ערכו בריתות וקידושים והובילו עגלות ילדים ברחובה של עיר. רק אנו נשארנו מאחור. עוד שנה ועוד שנה, וכבר שנים אחדות חלפו מאז עמדנו תחת החופה ועדיין לא נפקדנו. השקענו אלפים רבים של דולרים בטיפולים רפואיים, אך הם לא הצליחו. מדי פעם היינו מתבשרים "בשורה" שפצעה את לבנו כי הטיפול שוב לא הצליח. אבל עוד היינו חדורי תקווה, כי יום יבוא וניוושע.

לאמונה החזקה שלנו היה אחראי מלאך, והוא האדמו"ר מלעלוב, שכל הזמן עודד ויעץ לנו להמשיך בטיפולים למרות האכזבות הגדולות. כיוון שהטיפולים הללו מאד יקרים, ומניין לו לאברך כולל כמוני אלפי דולרים, נכנסנו לחובות, אך מה לא עושים למען ילדים. מדי פעם ספגנו עוד סטירת לחי מצלצלת וכואבת בדמות תשובה שלילית נוספת, אבל קיבלנו הכל באהבה. האמנו, כי בסופו של דבר נזכה בפיצוי הולם על כל הצער והסבל. והנה יום אחד זה קרה. בתום סדרת טיפולים ממושכת ויקרה, כרוכה בהרבה ייסורי גוף ונפש, אבל היינו מוכנים להכול, ובלבד שנוכל לברך סוף סוף על המוגמר. לא אשכח את היום בו ביקרנו



הזיתים, כשאנו נושאים תפילה משתפכת ממעמקי הלב, אבל הגדיל לעשות בננו הקטן שרוליק שבכה מרה מקרב לב: "מדוע שונה אני מיתר חבריי, להם יש אחים קטנים, ורק לי אין עם מי לשחק!?" אני רוצה אח קטן", פילחה בכייתו את הדממה.

באותו רגע ידענו שנושענו. במה שעוסק האדם בעולם הזה, עוסק הוא גם בעולם הבא. מן המפורסמות היה צערו וכאבו של הרבי זיע"א בחייו לצערו של ינוקא, וכמה התכרכמו פניו לשמע קול בכייתו של ילד קטן. ידענו, כי כמו בחייו, גם עתה לא תוכל נשמתו הטהורה של הצדיק לשמוע את קול בכיו של הילד הפעוט בלא להיעתר לו. ואמנם זמן קצר אחרי כן נושענו בשנית.

אך הנה החלו מתגלות בעיות קשות, וחרדה נכנסה בלבנו, שמא כל עמלנו ירד לטמיון. או אז החלטתי לעלות על ציונו הקדוש של הרבי ושם לקבל על עצמי את הדבר שהיה נקודת לבו - לא לדבר כלל בשעת התפילה וקריאת התורה! ידעתי כי דבר זה היה חשוב בעיניו עד מאד, וכל השנים עשה הכול עד שהצליח להטביע את חומר האיסור בדמה של עדתנו הקדושה, וכיון שכך, אם אקבל על עצמי קבלה כזו, בוודאי איוושע.

עליתי על ציונו הק' ושם עשיתי כפי שאמרתי וקיבלתי על עצמי את הקבלה האמורה, ומאז ב"ה שומר אני עליה בכל כוחי. אשתקד ביום כ' אדר א' ה'תשע"א, הכנסתי בבריתו של אברהם אבינו ע"ה את בני השני, שמעון נתן נטע, לאורך ימים טובים.

(גיליון 'פניני הצדיקים' וילך תשע"ט)

עם אף אחד חוץ ממני בעניין זה עם שום אדם, ותכנסו אליי מיד אחרי החגים".

למחרת שמחת-תורה נכנסנו לחדרו, ואז אמר הרבי זצ"ל את המילים הבאות: "כל זמן שהפרופ' והרופאים נתנו תקווה, אמרתי לכם שתלכו לטפל בעניין. אך לאחר שהפרופסור בעצמו אומר שאין שום תקווה - זה לא תפקידו". ופתאום, לנגד עינינו הנדהמות קם הרבי מכסאו בסערת נפש בלתי אופיינית וצעק לעברנו: "בקרב תבשרו לי בשורות טובות!".

לאחר שבועיים! התברר כמה קצרה ידם של הרופאים, ואז התגלה כמה ארוכה ידו של הקב"ה. נושענו באופן על טבעי, וביום י"ז בתמוז אותה שנה נולד בננו הבכור ישראל. בהכוונתו של האדמו"ר שיעץ לי לקרוא לו ע"ש הבעש"ט הקדוש זיע"א. היינו המאושרים באדם לאחר שזכינו לפרי בטן. אך יש לסיפור זה עוד המשך מפתיע.

עברה שנה ועוד שנה, והנה בליל יום כיפור עלה הרבי הקדוש בסערה השמימה. אם כולם הרגישו כיתומים, אנו חשנו עצמנו כיתומים כפולים ומכופלים. הרבי היה המשענת שלנו בתקווה לילד נוסף, והנה איננו כי לקח אותנו אלוקים!

בערב חג השבועות ה'תש"ע עלינו לציונו הקדוש בהר הזיתים כשאנו מסתמכים על מאמר חז"ל "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם". לקחנו עמנו את בננו שרוליק, שהיה כבר ילד בן כמה שנים, וכל הזמן היה שואל במה שונה הוא מכל חבריו, שלהם יש אחים קטנים, ורק הוא בן יחיד. עמדנו על ציונו הקדוש בהר

\* תוכנית יומית מענייני דיומא  
בהגשת הרב אברהם פוקס

\* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי  
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

\* שיעורי משניות על מסכת  
שביעית לתוכנית קניין שביעית

\* שיעורי משנה ברורה לפי  
סדר דף היומי בהלכה

\* שיעורים על הדף היומי ועל כל  
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

\* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי  
תוסי' על פי סדר הדף היומי



**הכל במקום אחד**

קו השיעורים של 'דרשו' \*4992 או 077-2222-666



**דומה הדבר למי שהלך בדרך ויעצו לו שישמור  
עצמו מללכת בנתיב פלוני שיש בו בורות עמוקים,  
ואמר האיש: "יש לי עצה לזה, הביאו לי סודר"...**

**הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים**

התורה לסוף דעת האדם, שבכוחו להיות נזהר מעוון זה - שאם לא כן, הרי אין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו. וכאשר יתבונן האדם תמיד בזה, יהיה לו בוודאי לתועלת גדולה להינצל מהעוון.

בביאורים ומוספים של 'דרשו' מביאים בענין זה מדברי ה'חפץ חיים' בספרו 'אהבת חסד', שם כתב משל מול טענה זאת בשם אחד מהגדולים, שדומה הדבר למי שהלך בדרך ויעצו לו שישמור עצמו מלילך בנתיב פלוני שיש בו בורות עמוקים, ואמר האיש: "יש לי עצה לזה, הביאו לי סודר". וישאלוהו: "מה תעשה בסודר? וכי תכסה בו את הבורות?". וענה להם: "אכסה בו את עיני, והרווח שלי יהיה שכשאפול בבורות לא אהיה ללעג, כי הלא עיני לא ראו את הבורות ולכן נפלתי". ויענו לו: "סכל שכמותך, זה עצמו יהיה לך ללעג היותר גדול. שכן מדוע לך לכסות העיניים ולא לראות? הבט בעיניך והזהר שלא ליפול בבורות!". כן הדבר בענייננו, שהיצר אומר לאדם שיעלים עינו מהכתוב בתורה ובכך יוכל לומר 'לא ידעתי גדול האיסור או החיוב בדברים אלו', אבל אדם זה הרי הוא שוטה וסכל, שהרי יש לך עיניים לראות, ומדוע לא תראה גודל האיסור והחיוב ותיזהר מלהיכשל!

בפתיחה הנוספת שנלמד אי"ה בימים הקרובים, מאריך ה'חפץ חיים' לבאר בפרוטרוט כמה לאווין, כמה עשין וכמה ארורין עובר האדם ח"ו על ידי דיבורי לשון הרע ורכילות.

ה'חפץ חיים' גם מסביר מדוע הוא טורח לבאר את כל זאת, ואחד הטעמים הוא, כי "אולי על ידי זה ינגף היצר, בראותו גודל המהומה והמכשלה שיעשה על ידי דיבורו"... ובמילים אחרות: כאשר ייוכח האדם כמה 'בלגן' הוא מחולל על ידי דיבורו, כמה הרס וחושך, כמה לאווין, עשין וארורין שיכולים להיות במשפט מיותר אחד - אולי על ידי כך יינגף יצרו.

את הטעם הזה כבר הזכיר ה'חפץ חיים' קודם לכן, ובהגה"ה שם הוא מוסיף כי יהיו אנשים שאדרבה, לא ירצו ללמוד בספר כדי שיוכלו לתלות את עצמם במאמר חז"ל "מוטב יהיו שוגגים ואל יהיו מזיזים". אולם הוא דוחה את טענתם באומרו כי כלל זה אינו אמור בדבר המפורש בתורה; ועוד, שהנה רואים אנו כי התורה צוותה "זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים" וגו' והביא הרמב"ן בשם הספרי שהטעם לכך הוא, כדי שעל ידי זה נתבונן בגודל העוון המר. ומדוע לא נאמר בזה "מוטב יהיו שוגגין"? אלא, בוודאי ירדה

# להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק  
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:  
[dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

הפורתח  
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

# להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליטי"א



הרב **מאיר שפרכר** שליטי"א  
הדף היומי בבלי • עברית  
**שלוחה 2**



הרב **אליהו אורנשטיין** שליטי"א  
הדף היומי בבלי • עברית  
**שלוחה 2**



הגה"ח ר' **אפרים סגל** שליטי"א  
הדף היומי בהלכה • אידיש  
**שלוחה 2**



הגאון ר' **אריה זילברשטיין** שליטי"א  
הדף היומי בהלכה • עברית  
**שלוחה 1**



הרב **יוסף מגנוז** שליטי"א  
הדף היומי בהלכה • צרפתית  
**שלוחה 2**



הגה"ח ר' **מרדכי שלמה פריינד** שליטי"א  
הדף היומי בהלכה • אידיש  
**שלוחה 2**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: \*4992 או 077-2222-666



## מדוע נקרא שליח הציבור בשם 'חזן'?

באוזני הציבור.

וראוי שלא להתפלל מתוך סידור שהדפסתו היתה כרוכה בעבירה, כגון בחילול שבת, כיון שאופן כתיבת הסידור עושה רושם בתפילה עצמה ובקבלתה לפני ה', וכשהיה כרוך בעבירה, עלול הוא להוות קיטרוג חלילה. ורצוי אף שלא ללמוד תורה בספר שהדפסתו היתה כרוכה בעבירה.  
[משנ"ב נג, פז; בו"מ דרשו, 98-97]

ראוי לכל אדם להתפלל מתוך הסידור, ודבר זה מסייע הן לאמירת מילות התפילה כהלכתן, והן לכוונת התפילה. וגם בשעת חזרת הש"ץ ראוי להביט בסידור ולעקוב אחר תפילת הש"ץ מילה במילה. ועל אחת כמה שהש"ץ צריך להקפיד על תפילה מתוך הסידור, כיון ש'אימת הציבור' עליו, ובתפילה שבעל פה הוא עלול להתבלבל. ויתרה מזו - על שם כך נקרא שליח הציבור בשם 'חזן', דהיינו, שמוטל עליו 'לחזות', כלומר, לראות, מה וכיצד יקרא

## באיזה מקרה אומרים הַלֵּל מיד לאחר ברכת 'ישתבח'?



ולא תהיה לו אפשרות לומר הלל בציבור לאחר סיום תפילתו, יפסיק בין 'ישתבח' ליוצר אור, ויאמר את ההלל עם הציבור, כיון שלכתחילה צריך לומר את ההלל בציבור, והרי זו הפסקה לצורך מצוה.  
ולדעת האריז"ל, יש לומר בעשרת ימי תשובה את מזמור 'שיר המעלות ממעמקים' לאחר 'ישתבח', לפני קדיש.  
[שו"ע נד, א, ומשנ"ב ד-ו; בו"מ דרשו, 5]

אסור להפסיק בדיבור בין ברכת 'ישתבח' לברכת 'יוצר אור', מלבד לענייני ה'קדיש' וה'ברכו'. והמפסיק בדיבור, גורם שהמקטרגים שהוכרתו על ידי אמירת פסוקי דזמרה, שְׁבִים ומקטרגים ומונעים את התפילה מלעלות לפני ה', רחמנא ליצלן. אולם, מותר להפסיק בין שתי הברכות בדיבור השייך לצורכי מצוה, או לצורכי ציבור, כאשר יש צורך בהפסקה זו. ולכן, לדוגמה, המתפלל ביחידות במקום בו הציבור כבר אומרים הַלֵּל,

## מדוע אומרים 'רבי חנניה בן עקשיא אומר' לאחר לימוד או דרשה?



מהתורה שבעל פה, ולא לאחר דברי הלכה. ולכן נהגו לומר את הפיסקה 'אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא' לאחר 'פיטום הקטורת' שלאחר שחרית, וכן לאחר 'במה מדליקין' בקבלת שבת; וכן נהגו לומר לאחר לימוד או דרשה שאינם בדברי אגדה, את הפיסקה 'רבי חנניה בן עקשיא אומר' - כדי לומר לאחריהן את הקדיש דרבנן.

[שו"ע נד, ג, ומשנ"ב ח-ט; בו"מ דרשו, 9-8]

ה'קדיש' נאמר לאחר אמירת פסוקים מהתנ"ך, לאחר תפילת 'שמונה עשרה', או לאחר לימוד 'תורה שבעל פה'. לאחר אמירת פסוקים, או לאחר תפילת 'שמונה עשרה', אומרים חצי קדיש או קדיש שלם, כפי המנהג שבכל ענין וענין; ופעמים שהוא נאמר על ידי הש"ץ, פעמים על ידי היתומים שבהלל, וזהו 'קדיש יתום'. אולם, לאחר לימוד תורה שבעל פה אומרים 'קדיש דרבנן'; ויש אומרים, שאין לומר קדיש דרבנן אלא לאחר לימוד דברי אגדה



\* אין להעביר אדם מכהונתו במשרה ציבורית כלשהי, בגין שמועות על מעשים רעים שעשה, אלא אם כן העידו על כך שני עדים כשרים. אולם, אף שמועה שלא אומתה בידי עדים, נחשבת בתנאים מסוימים למבוססת דיה כדי להעביר אדם מכהונתו מחמתה.

\* אדם שנשא במשרה ציבורית שיש בה מעלה וכבוד, ומת, והותיר אחריו בן הראוי למלא את מקומו - הבן קודם לכל אדם אחר למינויו למשרת אביו, גם אם ישנם המתאימים למשרה זו יותר ממנו.

\* אסור לישראל לתבוע את חבריו למשפט בבית משפט שאינו דן לפי חוקי התורה, ללא קבלת היתר מרב הראוי לכך. ומי שעבר על איסור זה, ולא עשה תשובה - פסול מלשמש כש"ץ בימים הנוראים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

## האם מותר לחדש אותיות סת"ם באמצעות אדים כימיים?



ולהשתמש באמצעי זה במקרה שצבע הדיו הפך לחום מחמת יושן (ראה במקורות), אך רק בספרי תורה, ולא בתפילין ובמזוזות. ויש שסברו, כי אין להשתמש באמצעי זה אלא במקרה שהאותיות עדיין כשרות לכל הדעות, אך לא במקרה שהדיו כבר דהה באופן שהוא פסול לדעת חלק מהפוסקים (ראה במקורות); והוסיפו, כי מצוי מכשול באמצעי זה, שהוא ממלא בדיו סדקים הפוסלים את האות, וכדומה, ותיקון האותיות באופן זה אינו מכשיר אותן. [ביאורים ומוספים דרשו לב, 169-170]

בימינו, התחדשה אפשרות לשמירה על האותיות בספרי תורה, תפילין ומזוזות, מפני טשטוש ומחיקה, באמצעות חומר מיוחד, שקוף ובלתי נראה לעין, הנמרח על גבי האותיות. ויש מגדולי הפוסקים, שציידד להתיר את מריחה זו, למרות שהחומר חוצץ בפני הכתב שתחתיו, וזאת משום שהחומר מיועד לייפוי הכתב עצמו, ולא להופיע כדבר בפני עצמו, ולכן הוא 'טפל' לכתב, ואינו נחשב כחציצה. כמו כן, בימינו התחדשה אפשרות לחידוש צבע דיו שדהה, באמצעות אדים כימיים. ויש מהפוסקים שסברו, שניתן להקל

הלוח היומי

## ט' בתשרי | רבי יצחק זאב ב"ר חיים הלוי סולובייצ'יק זצ"ל, הבריסקער רב, בעל חידושי מרן רי"ז הלוי, ליקוטי הגרי"ז ועוד



ביום זה בשנת ב' אלפים ת"ן, נתרצה הקב"ה על העגל. 'ויאמר ה' סלחתי כדבריך'.

### יארצייט:

- ר"פ: רבי אברהם ב"ר יעקב סבע זצ"ל, מספרד, בעל צרור המור ואשכול הכופר.
- תע"ג: רבי יונה ב"ר אליהו (מבומסלא) לנדסופר זצ"ל, מפראג, בעל שו"ת, מעיל צדקה.
- תרנ"ח: רבי נפתלי הרצקא ב"ר יעקב פרץ הלוי זילברמן זצ"ל, מראצפרט.
- תרס"ג: רבי אליעזר זוסמן ב"ר מרדכי אפרים פישל סופר זצ"ל, אב"ד פאקש-הונגריה, בעל עט סופר.
- תרס"ו: רבי יצחק יהודה שמעלק'ס ב"ר חיים שמואל זצ"ל, מלבוב, בעל בית יצחק.
- תש"כ: רבי יצחק זאב ב"ר חיים הלוי סולובייצ'יק זצ"ל, הבריסקער רב, בעל חידושי מרן רי"ז הלוי, ליקוטי הגרי"ז ועוד.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?  
שלח מייל ל- [dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)



יארצייט מרן הגאון רבי יצחק זאב ב"ר חיים הלוי סולובייצ'יק - הרב מבריסק  
הדבר תלוי רק בך!

פעם אחת בערב יום כיפור בא הגה"צ רבי הרש קופשיץ זצ"ל למרן הגרי"ז מבריסק וביקש ממנו ברכה לעשות תשובה... נענה מרן הגרי"ז זצ"ל: "מה שייך ברכה לעשות תשובה... הדבר תלוי בכם, אם תרצו תעשו תשובה..."  
(עובדות והנהגות לבית בריסק ח"ג עמ' קפז)

נשתדל ביום כיפור לעשות תשובה אמיתית ונוכח ש"אין הדבר תלוי אלא בנו"

# לפתוח את היום בטוב...



הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'  
**'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך**

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

[dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: [dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)